

Uniunea Europeană

Ministerul Afacerilor Interne

Inspectoratul General pentru
Imigrări

Ministerul Afacerilor Interne

Direcția Schengen

Migrant în România interculturală **IF/11.01-04.01/2013**

Raportul seminarului local din 6 martie 2015, Timișoara

Vineri, 6 martie 2015, la Hotelul Royal Plaza din Timișoara (Str. Lorena nr. 1) a avut loc un nou seminar desfășurat în cadrul proiectului „Migrant în România interculturală” etapa III. Proiectul este implementat de Institutul Intercultural Timișoara în parteneriat cu Liga Apărării Drepturilor Omului, filiala Cluj, Centrul pentru Resurse Civice Constanța, Asociația pentru Apărarea Drepturilor și Integrare Socială București și finanțat prin Programul General „Solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii” / Programul anual 2013. Proiectul își propune întărirea coeziunii sociale a migranților din România, prin menținerea unor mecanisme de consultare între autoritățile publice și a comunitățile de străini din Cluj-Napoca, Timișoara, București, Constanța și Iași, vizând persoanele din afara Uniunii Europene, cu drept de ședere în România.

Seminarul a fost precedat de o masă rotundă cu tema „Provocări și priorități în lupta anti-discriminare” organizată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu sprijinul Institutului Intercultural Timișoara. În cadrul acestei mese rotunde reprezentanții CNCD au prezentat stadiul de elaborare a noii strategii a României privind combaterea discriminării, strategie realizată în cadrul unui proiect în parteneriat cu Consiliul Europei. La invitația Institutului Intercultural, mediatorii interculturali din Timișoara și mai mulți membri ai Grupului de lucru local pentru integrare au participat la masa rotundă privind strategia anti-discriminare, alături de reprezentanți ai mai multor grupuri vulnerabile la discriminare și de reprezentanți ai unor ONG și instituții publice interesate.

Realizarea în aceeași zi a celor două evenimente a permis așadar, pe de o parte, asigurarea unei mai bune vizibilități a problematicii integrării migranților în dezbaterile privind combaterea discriminării la nivel local și național și, pe de altă parte, focalizarea seminarului local Migrant în România asupra problematicii discriminării. Astfel, membrii grupului de lucru local, inclusiv mediatorii interculturali, au obținut informații valoroase, direct din partea reprezentanților CNCD cu privire la funcționarea CNCD și la modul în care se pot transmite petiții, au primit clarificări în legătură cu cazuri specifice și au putut face o serie de propuneri privind includerea în strategia națională a unor măsuri care să prevină discriminarea pe criteriul apartenenței etnice sau religioase a membrilor comunităților de migranți.

Seminarul local Migrant în România s-a desfășurat conform următorului program:

16:00 – 16:15 – Introducere, prezentarea participanților, prezentarea proiectului, concluzii relevante ale Mesei rotunde organizate de CNCD

Uniunea Europeană

Ministerul Afacerilor Interne

Inspectoratul General pentru
Imigrări

Ministerul Afacerilor Interne

Direcția Schengen

16:15 – 17:30 – Împărtășirea de experiențe internaționale privind integrarea migranților în diferite țări europene, intervenții din partea d-lui Jose Manuel Fresno și a d-nei Alia Chahin, experți ai Consiliului Europei în problematica integrării imigranților și combaterii discriminării. Întrebări și răspunsuri.

17:30 – 18:15 – Probleme cu care se confruntă migranții în Timișoara și generarea de posibile soluții. Participarea grupului local pe probleme de migrație din Timișoara. Discuții facilitate

18:15 – 18:45 – Gustare de seară și discuții informale între participanți

La invitația transmisă de către Institutul Intercultural Timișoara, au răspuns pozitiv 25 de persoane, reprezentând următoarele instituții / organizații / comunități:

- SIP Timiș
- IGI - RC Timiș
- Asociația LGBTeam
- Asociația Youth Spirit
- SPICC
- Grupul Tineretului Sirian
- CIDS
- CNCD
- Federația Caritas Timișoara
- Centrul Multicultural Timișoara
- Institutul Intercultural Timișoara
- Instituția Prefectului Județul Timiș
- Centrul Cultural Româno-Arab
- Ziarul Timișoara Stiri
- OSB Timișoara
- Partida Romilor Pro Europa
- DSP Timiș.

Seminarul a fost deschis de Marcel Bajka, coordonatorul proiectului, care a mulțumit celor prezenți și a prezentat proiectul, precum și mecanismul de consultare instituit cu comunitățile de migranți prin seminariile locale și naționale. A urmat o sesiune de prezentare a persoanelor din sală, apoi Marcel Bajka a prezentat agenda, pe care se regăseau: împărtășirea de experiențe internaționale privind integrarea migranților în diferite țări europene; probleme cu care se confruntă migranții în Timișoara și generarea de posibile soluții - discuții facilitate. De asemenea au fost prezentate și concluziile evenimentului organizat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în dimineața aceleiași zile, eveniment la care au participat și unii dintre cei prezenți la seminarul local.

Uniunea Europeană

Ministerul Afacerilor Interne

Inspectoratul General pentru
Imigrări

Ministerul Afacerilor Interne

Direcția Schengen

Călin Rus, directorul IIT și Specialist metodologie de consultare, comunicare și formare în cadrul proiectului Migrant în România Interculturală, i-a prezentat pe Jose Manuel Fresno și Alia Chahin, evidențiind experiența lor vastă în domeniul migrației la nivel european, precum și oportunitatea de a intra în dialog cu dumnealor privind acest subiect.

În cadrul prezentării realizate de cei doi experți europeni, a fost subliniat faptul că Spania era acum câțiva ani la începutul migrației, așa cum este România acum. Apoi a crescut fluxul de persoane care se stabileau în Spania, astfel că acum provocarea este de a gestiona atât migrația actuală, cât și integrarea migranților din a doua sau a treia generație.

S-a discutat despre măsurile care au făcut ca în Spania, în ciuda efectelor resimțite extrem de puternic ale crizei economice, care a generat un număr mare de șomeri, reflectarea migranților în presă și în discursul public în general, inclusiv în afirmațiile politicianilor, nu sunt la fel de negative ca în alte țări europene cu imigrație puternică. Astfel, experții au confirmat faptul că mass-media este „politicoasă” cu migrații, aspect care este deosebit de important, fiindcă mass-media generează curente de opinie. Așadar, dacă media este negativă, are un mare potențial de a genera stereotipuri și atitudini negative ale publicului legate de migranți.

Nu se poate spune că în Spania partidele politice sunt foarte deschise spre migrație, dar nici că există partide politice care condamnă migrații și sunt agresive la adresa lor. Principalele partide politice nu sunt împotriva migrației, cel puțin nu în mod fățiș.

ONG-urile din Spania au fost susținute de guvern prin programe ce vizează integrarea migranților. Asociațiile pentru drepturile omului au fost de asemenea susținute. Aceste aspecte sunt și ele foarte importante pentru evitarea conflictelor și pentru procese de facilitare a integrării.

La fel ca alte țări de la Mediterana, Spania a cunoscut un aflus mare de migranți: în 10 ani s-au stabilit aici un număr de migranți echivalent cu câți au venit în Germania, de exemplu, în 30 de ani. Până acum, sistemul de asistență socială a fost menținut destul de incluziv în privința migranților, însă acum se află într-un proces de schimbare.

Monir Mattar și-a exprimat opinia ca succesul Spaniei s-ar datora nu doar mass-media, ci și educației, precum și faptului că cetățenii spanioli sunt obișnuiți cu relații cu persoane de culturi și etnii diferite datorită istoriei țării, inclusiv în calitate de putere colonială. Experții Consiliului Europei au confirmat atât faptul că măsurile luate în educație au un rol foarte important, educația interculturală ocupând un loc important în sistemul școlar, dar au arătat și că experiența de emigrație a multor spanioli din deceniile ce au urmat celui de-al doilea război mondial au de asemenea o influență în acceptarea mai ușoară a imigranților.

Uniunea Europeană

Ministerul Afacerilor Interne

Inspectoratul General pentru
Imigrări

Ministerul Afacerilor Interne

Direcția Schengen

S-a arătat de asemenea că în Spania există o tradiție a evenimentelor interculturale comunitare și au fost date o serie de exemple concrete în acest sens.

Jose Manuel Fresno a remarcat că efectele crizei în Spania au fost că s-a mărit șomajul de 3 ori de la 8 la 25 procente, iar în rândul migranților șomajul a crescut doar de 3,5 ori. În astfel de context e foarte important să existe niște mecanisme de amortizare a conflictelor, pentru a se evita blamarea migranților pentru dificultățile economiei. Astfel de acțiuni, mai ales cu rol de prevenire a conflictelor și construire a unei relații încredere, sunt foarte importante și în România. Activitatea rețelei de mediatori interculturali a fost apreciată ca fiind foarte importantă, chiar dacă aparent rezultatele pe termen scurt sunt mai greu de sesizat, efectele se vor manifesta în timp.

Apoi a fost prezentat și discutat proiectul Anti Rumors Network, ca și un exemplu de bune practici și au fost realizate comparații între situația din România, cea din Spania și cea din alte țări europene. E adevărat că Spania a primit migranți din cauză că a avut în deceniile anterioare un ritm de dezvoltare susținut și o mare nevoie de forță de muncă. În prezent, România nu oferă condiții atractive pentru imigranți. Monir Mattar și-a exprimat opinia că în România a fost nevoie să vină fonduri UE ca să se realizeze activități de integrare a migranților: "După anii 90 noi am fost primii studenți care am rămas aici și sunt sigur că în viitor va fi mai bine, sper că să nu ajungem ca în Franța unde migranții sunt mai degrabă tolerați decât integrați. Și noi aici în România, nu vrem să fim tolerați, am vrea să fim egali."

Experții au confirmat faptul că pentru a menține balanța demografică, până la sfârșitul lui 2030 va fi nevoie de 80 de milioane de oameni în ansamblul țărilor UE și că având în vedere rata scăzută a natalității, va fi necesară încurajarea migrației extraeuropene. Astfel de date contrazic așadar prejudecățile referitoare la numărul prea mare de imigranți și la amenințarea pe care ar reprezenta-o aceștia pentru UE. Dimpotrivă, migrația va fi o necesitate în următoarele decenii.

Următoarea secțiune a dezbaterii s-a referit la perspectiva rețelei de mediatori interculturali, ținând cont de experiențele similare din alte țări UE. Discuția a pornit de la ilustrarea situației actuale, mai mulți mediatori interculturali prezenți vorbind despre activitățile lor și despre nevoia de sprijin și recunoaștere din partea autorităților. S-a pus întrebarea care este rolul mediatorilor interculturali și cum se pune problema recunoașterii acestora de către instituții în alte țări.

În Spania a început lucrul cu mediatorii încă din anii 80, acum există mulți mediatori însă nu există o recunoaștere oficială a acestei ocupații. Sunt peste 200 de persoane care activează ca mediatori, însă există temerea că s-a creat o sub-clasă, că mediatorii nu mai au condiții și sprijin să evolueze profesional, să devină și responsabili de proiecte, de echipe, lideri. Astfel, s-a subliniat faptul că utilizarea mediatorilor

Uniunea Europeană

Ministerul Afacerilor Interne

Inspectoratul General pentru
Imigrări

Ministerul Afacerilor Interne

Direcția Schengen

interculturali trebuie să fie doar o parte din implementarea unei politici mai ample, centrate pe integrare, pe prevenirea și combaterea excluziunii și pe stabilirea de relații de colaborare cu societatea majoritară.

Experiența proiectului Migrant în România Interculturală a fost apreciat ca foarte pozitivă și deschisă, de exemplu, iar discuțiile cu privire la rolul și recunoașterea mediatorului în context românesc trebuie să continue.

Călin Rus a arătat că introducerea mediatorilor școlari în comunitățile de romi din România în perioada 96 / 98 a fost inspirată după modelul Spaniol iar în 2000 a fost oficial recunoscuti de ministerul educației. În prezent și mediatorii interculturali din proiectul MIRI au un statut din ce în ce mai clar, aceștia având o diplomă oficială de mediator social intercultural. Rămâne de văzut ce modalități se vor putea găsi pentru ca pe această bază să fie mai clară și mai deschisă colaborarea cu diferite instituții publice, în scopul susținerii integrării migranților. Cu toate acestea, recunoașterea nu trebuie să ducă la o situație de dependență față de o instituție, mediatorii putând activa cu eficacitate doar dacă sunt susținuți să-și păstreze independența.

Ultima parte a dezbaterii s-a referit al diferite probleme cu care se confruntă la nivel local membrii comunităților de migranți. A fost semnalată importanța realizării de acțiuni de informare cu privire la discriminare, precum și de acțiuni comune de sensibilizare la care să participe atât migranți cât și reprezentanți ai societății civile locale. S-a propus de asemenea realizarea de acțiuni de tineret pe această temă și utilizarea de metode interactive, după exemplul practicilor prezentate de experți europeni, care să aducă în interacțiune directă tineri și adulți migranți cu persoane locale din categorii similare.

S-a concluzionat că demersurile în curs de realizare în cadrul proiectului MIRI se încadrează foarte bine în tendințele cele mai avansate la nivel european, a fost apreciată implicarea și rolul important al mediatorilor interculturali și s-a constatat că unele dintre exemplele de acțiuni și proiecte locale realizate în alte țări europene pot reprezenta o sursă de inspirație pentru activități care să contribuie la soluționarea unor probleme locale și la îmbunătățirea relațiilor interculturale ținând cont de diversitatea culturală actuală din Timișoara.

Raport întocmit de Marcel Bajka, coordonator proiect „Migrant în România interculturală” și Călin Rus, responsabil metodologie de consultare și comunicare, director IIT

Uniunea Europeană

Ministerul Afacerilor Interne

Inspectoratul General pentru
Imigrări

Ministerul Afacerilor Interne

Diracția Schengen

